

GĖRIO IR BLOGIO

MOKYKLA

PASAULIS BE PRINCŲ

SOMAN CHAINANI

1

Sofijos noras

Kai geriausia draugė nori tave nužudyti, širdy lieka nesmagumas.

Bet Agata, žiūrėdama į auksinius savo ir Sofijos paminklus aikštėje, išmargintoje saulės zuikučių, nurijo nuoskaudą.

– Nesuprantu, kodėl turi būti miuziklas, – tarė ji ir nusičiaudėjo nuo gvazdikų ant rausvos suknelės.

– Nesutepkit prakaitu kostiumų! – aprėkė Sofija berniūkštį, vargantį su nuožmia gipsine šuns galva. Surišta su juo virve, klupiniavo mergaitė gauruoto šune-

lio galva. Sofija nutvėrė du berniūkščius su kortelėmis ČADIKAS ir RAVANAS, besikeičiančius kostiumais. – Keisti mokyklos irgi negalima!

– Bet aš noriu būti ilgalaimis! – bambėjo RAVANAS, tampydamas juodus apspurusius marškinius.

– Man niežti po peruku, – zirzė BEATRICHĖ, draskydamasi nagais dirbtinius plaukus.

– Mamytė manęs nepažins, – verkšleno vaikėzas su žvilgia sidabrine MOKYKLOS DIREKTORIAUS kauke.

– IR NEPURKŠTAUKIT DĖL VAIDMENŲ! – sugriaudėjo Sofija, klijuodama kalvio dukrai etiketę MAŽĖ ir brukdama jai į rankas dvi porcijas šokoladinių vaisinių ledų. – Iki kitos savaitės priaugsi dešimt kilogramų.

– Sakei, kuklus renginys, – tarė Agata, nenuleisdama akių nuo vaikinuko ant kopėčių, piešiančio ant milžiniškos teatro palapinės dvi pažįstamas žalias akis. – Skoningas jubiliejaus vaidinimas.

– Negi visi miestelio berniūkščiai tenorai?! – sukliko Sofija, tokiomis pat žaliomis akimis apžiūrinėdama vaikus. – Negi nė vieno balsas nepasikeitęs? Negi niekas negali vaidinti Tedroso, gražiausio, žaviausio princo...

Ji atsisuko ir pamatė raudonplaukį iškištadantį Radlį aptemptomis kelnėmis, išpūtusį krūtinę. Sofija neteko žado ir užklįjavo jam etiketę HORTAS.

– Neatrodo kuklus, – pakėlė balsą Agata, žiūrėdama į dvi mergaites, traukiančias brezentą nuo bilietų kasos, kurią puošė dvidešimt šilkografinių neoninių Sofijos veidų. – Ir neatrodo skonin...

– Šviesas! – sušuko Sofija dviem vaikinams, kabantiems ant virvių...

Agata nususuko nuo akinamo pliūpsnio. Pro pirštus dirstelėjo į aksominę užuolaidą, nusagstyta tūkstančiu baltai įkaitusių lempučių, ir užrašą iš jų:

PRAKEIKSMAS! Miuziklas

*Pagrindinio vaidmens atlikėja, scenarijaus autorė,
režisierė ir prodiuserė Sofija*

– Gal pernelyg pilka pabaiga? – paklausė Sofija, atsisukdama į Agatą.

Sofija vilkėjo mėlyna kaip vidurnaktis vakarine suknele su traipiais auksiniais lapais, buvo pasipuošusi pakabučiu ant kaklo ir mėlynų orchidėjų diadema.

Agata pasišiaušė kaip ežys.

– Gal iš proto išsikraustei? Sakei, kad renginys bus pagrobtiems vaikams atminti, o ne mugės vaidinimas! Aš nemoku vaidinti, nemoku dainuoti, o mes repetuojame tuštybės spektaklį net be scenari... o čia KAS?

Ji parodė į juostą skersai Sofijos suknelės, juostoje raudonais kristalais buvo užrašyta:

Ėobūvio karalienė

Sofija stebeilijo į ją:

– Negi tikiesi, kad pasakosiu viską taip, kaip buvo?

Agata susiraukė.

– Oi, Agata, jei savęs nepagirsim, tai kas mus pagirs? – suai-manavo Sofija, žiūrėdama į didžiulį amfiteatrą. – Mes išgelbėjom Gavaldeną nuo prakeiksmo! Mes nužudėm Mokyklos Direktorių!

Mes garsios! Mes legenda! Tai kur mūsų rūmai? Kur mūsų vergai? Per mūsų pagrobimo iš šio šlykštaus miesteliūkščio metines mums turėtų žavėtis! Mus turėtų garbinti! Vyrai mums turėtų lenktis, užuot maklinęję aplinkui su storomis prastai apsirengusiomis našlėmis!

Jos balsas sugriaudė virš tuščių medinių kėdžių. Atsisukusi Sofija išvydo, kad draugė įdėmiai žiūri į ją.

– Seniūnai jiems davė leidimą, tiesa? – paklausė Agata.

Sofijos veidas apsiniauškė. Ji žaibiškai nusisuko ir ėmė dalyti vaidintojams natas.

– Kada duos? – paklausė Agata.

Sofija neatsakė.

– Sofija, kada?

– Kitą dieną po vaidinimo, – atsakė Sofija, taisydama girliandas ant milžiniško išpūdingo altoriaus. – Bet reikalai gali pasikeisti, jei spektaklį teks vaidinti dar kartą.

– Kodėl? Kaip tai susiję su dar vienu vaidinimu?

– Man tai netrukdo, Age. Aš rami.

– Sofija. Kaip tai susiję su dar vienu vaidinimu?

– Jis suaugęs. Tegu pats sprendžia.

– Ir šis spektaklis niekaip nesusijęs su bandymu išardyti tėvo vestuves...

Sofija atsisuko.

– Kodėl taip pamanei?

Agata dėbtelėjo į storą benamę senę su šydu ir etikete HONORARIJA, sudribusią po altorium.

Sofija įbruko Agatai natas.

– Tavim dėta, mokyčiausi dainuoti.

Kai prieš devynis mėnesius jos grįžo iš Bekraščio miško, triukšmas kilo didžiulis. Du šimtus metų Mokyklos Direktorius grobė Galvaldeno vaikus Gėrio ir Blogio mokyklai. Daugybė vaikų amžinai pražuvo, daugybei šeimų širdys buvo sudaužytos, bet pagaliau dvi mergaitės rado kelią atgal. Žmonės troško jas išbučiuoti, pastatyti joms paminklą, lyg jos būtų deivės, nusileidusios ant žemės. Kadangi visiems reikėjo autografų, Seniūnų taryba pasisiūlė vadovauti juos dalijant bažnyčioje sekmadieniais po pamaldų. Klausimai nesikeitė: „Ar jus kankino?“; „Ar jūs tikros, kad prakeiksmas nebegalioja?“; „Ar matėt mano sūnų?“

Sofija pasisiūlė viena atkentėti ir pasirašyti autografus, bet, jos nuostabai, ir Agata visada ateidavo. Tiesą sakant, pirmus mėnesius Agata kasdien duodavo interviu miestelio laikraščiui, leisdavo Sofijai ją rengti, dažyti ir kantriai bendraudavo su mažais vaikais, kurių draugė nekeitė.

„Bakterijų nešiotojai“, – bambėdavo Sofija, trindamasi šnerves eukaliptų lapais kaskart prieš raitydama autografą pasakų knygoje. Pamačiusi, kad Agata šypsosi vaikiukui, pasirašydama jo knygoje apie karalių Artūrą, Sofija niurnėjo: „Nuo kada tau patinka vaikai?“ – „Nuo tada, kai susirgę maldauja vesti juos pas mano mamą, – nusišypsojo Agata, rodydama lūpų dažų dėmes ant dantų. – Ji kaip gyva neturėjo tiek pacientų.“

Bet vasarą minia praretėjo. Sofijai toptelėjo mintis imtis skelbimų.

Agata išsiziojusi stebeilijo į skelbimą ant bažnyčios durų.

– Veltui bučins?

– Bučiuosim pasakų knygas, – paaiškino Sofija ir atkišo ryškiai padažytas raudonas lūpas veidrodėliui.

PRAKEIKSMŲ SKLAIDYTOJOS
JAU ŠI SEKMADIENI
VELTUI BUČINYS
ir
AUTOGRAFAS

– Iš skelbimo galima suprasti kitaip, – tarė Agata, tapydama prigludusią žalią suknelę, jai paskolintą Sofijos.

Joms grįžus iš draugės spintos dingo rausvi drabužiai, turbūt šioji nenorėjo prisiminti meto, kai buvo plika bedantė ragana.

– Klausyk, mes jau nebe naujiena, – tarė Agata ir vėl timptelėjo suknelės petnešėles. – Laikas grįžti į įprastą kaip visų gyvenimą.

– Gal šią savaitę eisiu viena, – Sofija pakėlė akis nuo veidrodžio. – Gal žmonės jaučia, kad tavo pakilumas išblėso.

Bet kai Sofijos skelbimuose prie kiekvieno autografo buvo pasiūlyta „slapta dovana“, kitą sekmadienį niekas nepasirodė, išskyrus smirdžių Radlį, kaip nepasirodė ir dar kitą sekmadienį, nors ji buvo pažadėjusi „vakarienę dviese“. Rudenį pražuvėlių portretai aikštėje buvo nukabinti, vaikai sukišo pasakų knygas į spintas, o ponas Dovelis pakabino knygyno vitrinoje iškabą IŠPARDAVIMAS, nes iš Bekraščio miško naujų pasakų negavo. Dabar merginos buvo tik dvi su prakeiksmu susijusios iškasenos. Net Sofijos tėvas nebesielgė švelniai. Visų Šventųjų išvakarėse jis pasakė dukteriai gavęs seniūnų leidimą vesti Honoriją. Sofijos leidimo jis neprašė.

Skubėdama iš repeticijos per smarkų bjaurų lietu, Sofija sušnairavo į kadaisę žvilgų savo paminklą, dėmėtą ir apdrabstytą paukščių išmatomis. Kaip ji vargo. Savaitė veido masažo sraigčių kiaušinėliais ir pasninkas geriant tik agurkų sultis, kad skulptorius ją pavaizduotų tinkamai. O dabar čia balandžių išvietė.

Ji dirstelėjo į savo veidą, besišypsantį nuo tolimos teatro palapinės, ir sugriežė dantimis. Vaidinimas primins tėvui, kas čia svarbiausia. Vaidinimas primins visiems.

Ji klampoją per aikštę pažliugusių skersgatvių link, iš kaminų sruogomis rūko dūmai, ir Sofija užuodė, ką šeimos valgys per vakarienę: Vilhelmo namuose – kiaulienos kotletus su grybų padažu, Belės namuose – jautieną su bulviene, Sabrinios namuose – kiaulieną su lėšiais ir raugintais batatais... Valgiai, kuriuos dievino ir kurių niekada negaudavo jos tėvas.

Puiku. Tegu dvesia badu, jai nė motais. Eidama taku į savo namus, Sofija įkvėpė šaltos tuščios virtuvės kvapo, primenančio tėvui, ko jis neteko.

Tačiau virtuvė neatsidavė vienatve. Sofija dar kartą įkvėpė – mėsa, pienas – ir pajuto, kad bėga prie durų. Atlapojo jas...

Honorija kapojo kiaulės šonkauliukus.

– Sofija, – prašvokštė ji, šluostydamosi putnias rankas, – turėjau po pamainos suskaičiuoti pinigus Bartlebio krautuvėje... man praverstų pagalba...

Sofija žiūrėjo Honorijai per petį jos nematydama.

– Kur tėvas?

Honorija pasilygino tankius miltuotus plaukus.

– Stato palapinę su berniukais. Jis manė, kad būtų malonu visiems drauge pavaka...

– Palapinę? – Sofija puolė prie galinių durų. – Dabar?

Ji išlėkė į sodą. Smarkiamie lietuje du našlės sūnūs laikė virve pririštus kuoliukus, o Steponas bandė kilpa pritvirtinti išsipūtusią baltą palapinę prie trečio. Bet kai tik Steponui pavyko, palapinė išsprūdo – užklojo ir jį, ir abu berniukščius. Sofija išgirdo, kaip jie kikena, paskui tėvas iškišo galvą iš po brezento.

– Kaip tik to mums ir trūksta. Ketvirto žmogaus!

– Kam jums palapinė? – lediniu balsu paklausė Sofija. – Vestuvės kitą savaitę.

Steponas atsistojo ir atsikrenkštė.

– Rytoj.

– Rytoj? – išblyško Sofija. – Rytoj? Jau rytoj?

– Honorija pasiūlė susituokti prieš tavo vaidinimą, – tarė Steponas ir persibraukė ką tik užsiželdintą barzdą. – Nenorime tau trukdyti.

Sofijai pasidarė bloga.

– Bet... kaip galima...

– Nesirūpink dėl mūsų. Paskelbėme naują datą bažnyčioje, o Jokūbas su Adomu kaipmat pastatys palapinę. Kaip repeticija? – jis apkabino šešiametį ir prispaudė jį prie raumeningo šono. – Jokūbas dekoracijų šviesas matė ir iš mūsų priebučio.

– Aš irgi! – įsiterpė aštuonmetis Adomas, apkabindamas jį iš kitos pusės.

Steponas pabučiavo juos į galvą.

– Kas būtų pamanęs, kad turėsiu du mažus karalaičius? – sušnibždėjo jis.

Sofija žiūrėjo į tėvą, jai gniaužė gerklę.

– Nagi, papasakok apie vaidinimą, – nusišypsojo jai Steponas. Bet staiga Sofijai vaidinimas tapo visai nė motais.

Vakarienei buvo puikus kepsnys su nepriekaištingai išvirtais brokoliais, agurkų salotomis ir vaivorų pyragas be miltų, bet So-

fija valgio nė nepalietė. Ji sėdėjo kaip įbesta ir dėbsojo į Honoriją kitapus stalo, dabar per ankšto, o aplinkui barškėjo šakutės, smeigdamos kąsnelius.

– Valgyk, – paragino ją Steponas.

Greta jo sėdinti Honorija pasitrynė nukarusį pagurklį, vengdama Sofijos žvilgsnio.

– Jeigu jai nepatinka...

– Tu pagaminai tai, ką ji mėgsta, – tarė Steponas, įsmeigęs akis į Sofiją. – Valgyk.

Sofija vis tiek nevalgė. Tarškėjimas pamažu nutilo.

– Galiu suvalgyti jos mėsa? – paklausė Adomas.

– Tu draugavai su mano motina, tiesa? – paklausė Honorijos Sofija.

Našlė paspringo mėsa. Steponas susiraukęs dėbtelėjo į Sofiją ir žiojosi atkirsti, bet Honorija paėmė jam už riešo. Nusišluostė sausas lūpas nešvaria servetėle.

– Buvom geriausios draugės, – sugergždė šypsodamasi ir gurktelejo. – Labai ilgai.

Sofija sustingo.

– Įdomu, kodėl susipykot.

Honorijos šypsena išblėso, ji stebeilijo į lėkštę. Sofija nenuleido nuo jos akių.

Į stalą barkštelėjo Stepono šakutė.

– Kodėl nepadedi Honorijai krautuvėje po pamokų?

Sofija laukė, ką Adomas jam atsakys... paskui pamatė, kad tėvas tebežiūri į ją.

– Aš? – išbalo Sofija. – Turiu padėti... jai?

– Bartlebis sakė, kad mano žmonai reikia pagalbininko, – neatlyžo Steponas.

Žmonai. Sofija tik tiek ir išgirdo. Ne vagilei. Ne kekšei. Žmonai.

– Po vestuvių ir vaidinimo, – pridūrė jis, – grįši prie įprasto gyvenimo.

Sofija atsisuko į Honoriją tikėdamasi, kad ši pasipiktins, bet šioji tik neramiai šliurpė agurkus sausomis lūpomis.

– Tėve, tu nori, kad aš... – Sofija užsikirto. – M-m-muščiau sviestą?

– Bent sudžiūvusios rankelės sustiprės, – tarė tėvas tebevalgydamas, o Jokūbas su Adomu ėmė lyginti savo raumenis.

– Bet aš garsi! – suspiegė Sofija. – Aš turiu gerbėjų... man pastatytas paminklas! Aš negaliu dirbti! Tik ne su ja!

– Tai gal pasiieškotum kitų namų. – Steponas švariai nugrauzė kaulą. – Kol gyveni šioje šeimoje, prisidėsi. Antraip berniukai mielai įsikurs tavo kambaryje.

Sofija aiktelėjo.

– Dabar valgyk, – iškošė tėvas taip piktai, kad ji pakluso.

Žiūrėdama, kaip Agata velkasi seną juodą nukarusią suknelę, Giltinė įtariai suniurzgė, grauždama upėtakio ašakas kambario šlapiuojančiomis sienomis kampe.

– Matai? Ta pati ankstesnė Agata. – Ji uždarė lagaminą su Sofijos drabužiais, pristūmė jį prie durų ir atsiklaupė paglamonėti nuplikusios raukšlėtos katės. – Dabar vėl gali elgtis meiliai.

Giltinė sušnypštė.

– Čia aš, – tarė Agata, mėgindama ją paglostyti. – Aš nė kiek nepasikeičiau.

Giltinė jai įdrėskė ir nucimpino šalin.

Agata patrynė naują dryksnį šalia vos spėjusių užgyti kitų. Plumptelėjo ant lovos, o Giltinė susiraitė pažaliavusiame nuo pelėsių kampe kuo toliau nuo jos.

Agata apsivertė ir apkabino pagalvę.

Aš laiminga.

Ji klausėsi, kaip į šiaudinį stogą teška ir pro skylę į juodąjį motinos katilą čiurškia lietus.

Brangūs gimtieji namai.

Tekšt tekšt tekšt, teškėjo lietus.

Mudvi su Sofija.

Agata įsistebeilijo į tuščią supleišėjusią sieną. Tekšt tekšt tekšt... It kalavijas makštyse trintūsi į diržo sagtį. Tekšt tekšt tekšt. Širdis ėmė daužytis, kraujas įkaito kaip lava, ir ji suprato, kad tai nutiko vėl. Tekšt tekšt tekšt. Katilas juodas kaip jo batai. Stogo šiaudai auksiniai kaip jo plaukai. Dangus už lango mėlynas kaip jo akys. Pagalvė glėbyje virto raumeningu įdegusiu kūnu...

– Reikia pagalbos, mieloji! – sučiauskėjo kažkas.

Agata krūptelėjusi pabudo su dėmėta nuo prakaito pagalve glėbyje. Pašoko nuo lovos, atidarė duris ir išvydo motiną su dviem pintinėmis. Viena buvo pilna smardžių šaknų ir lapų, kita – negyvų buožgalvių, tarakonų ir driežų.

– Kuriam galui...

– Kad pagaliau galėtum mane mokyti, kaip taisyti stebuklingus vaistus, kurių receptus sužinojai mokykloje! – išpūtusi akis sučiulbėjo Kalisė ir vieną pintinę įbruko Agatai į rankas. – Šiandien ligoinių nedaug. Laiko turim.

– Sakiau tau, kad nebegaliu kerėti, – atšovė Agata, uždarydama duris. – Pirštai čia nešvyti.

– Kodėl nenori man papasakoti, kas atsitiko? – paklausė motina, krapštydama galvą po riebaluotų juodų plaukų kupeta. – Galėtum parodyti, kaip gaminti bent viralą nuo karpų.

– Klausyk, aš stengiuosi tai išmesti iš galvos.

- Driežai geri, kol švieži. Ką galime iš jų pagaminti?
- Aš viską pamiršau...
- Jie suges...
- Gana!

Motina sustingo.

- Nėpyk, – paprašė Agata. – Aš nenoriu kalbėti apie mokyklą. Kalisė atsargiai atsiėmė pintinę.
- Niekada nebuvo tokia laiminga kaip tada, kai grįžai, – ji pažvelgė dukrai į akis. – Bet kartais sunerimstu pagalvojusi, ko atsisakei.

Agata įsistebeilijo į savo juodus storapadžius. Motina nutempė pintines į virtuvę.

– Žinai, kaip man gaila ką nors išmesti, – atsiduso Kalisė. – Tikėkimės, mūsų skrandis pajėgs suvirškinti driežų troškinį.

Žibinto šviesoje pjaustydama svogūnus, Agata klausėsi bebalsio motinos niūniavimo. Kadaisė ji dievino prieglobstį kapinėse, nusi-stovėjusią vienišių tvarką. Padėjo peilį.

– Mama, kaip sužinoti, ar radai žmogų, su kuriuo gyvensi ilgai ir laimingai?

– Ką? – paklausė Kalisė, kaulėtomis rankomis mesdama į katilą kelis tarakonus.

– Aš turiu omeny pasakų veikėjus.

– Tai turi būti parašyta, mieloji, – motina galva parodė į atvers-tą pasakų knygą, kyšančią iš po Agatos lovos.

Agata pažvelgė į paskutinį puslapį, kuriame šviesiaplaukis prin-cas ir juodaplaukė princesė bučiavosi per vestuves prie užburtos pilies...

PABAIGA.

– O jeigu juodu negali perskaityti savo pasakos? – ji įsmeigė akis į princesę princso glėbyje. – Iš kur jie žino, kad yra laimingi?

– Jei dvejoja, turbūt ne tokie ir laimingi, – atsakė motina, baks-
telėdama nenorinčiam skęsti tarakonui.

Agata dar valandėlę žiūrėjo į prinčą. Užvertė pasakų knygą ir
įmetė į ugnį po katilu.

– Laikas jų atsikratyti. Visi seniai tai padarė.

Ir kampe ji toliau pjaustė svogūnus, tik greičiau.

– Kas tau, vaikelį? – paklausė Kalisė, išgirdusi šniurkščiojant.

Agata nusišluostė akis.

– Svogūnai.

Lietus liovėsi, bet kapinėse, apšviestose dviem deglais virš vartų,
kuriuos liepsnos beveik lietė, siautėjo atšiaurus rudens vėjas. Arti-
nantis prie kapo, blazdos kliuvo viena už kitos, širdis daužėsi mal-
daudama neiti. Nugara varvėjo prakaitas. Užsimerkusi ji atsiklaupė
į purvą tarp piktžolių. Nepažvelgė. Nė kartelio.

Sofija giliai įkvėpė ir pagaliau atsimerkė. Vos įžiūrėjo apdilusį
drugelį antkapyje virš žodžių.

MYLINTI ŽMONA IR MOTINA

Motinos kapą it sparnai supo du mažesni antkapiai. Pirštinė-
tomis rankomis ji iškrapštė iš vieno kapelio plyšių samanas, kurio-
mis jis buvo apėjęs daugelį metų neprižiūrint. Nudraskė žemę ir
purvinomis pirštinėmis apčiuopė akmenyje gilesnius griovelius,

lygius, tyčia padarytus. Plokšteje buvo kažkas išraižyta. Ji įdėmiau pažiūrėjo...

– Sofija?

Ji atsisuko ir pamatė Agatą apdriskusiu juodu apsiaustu, nešinę varvančia žvake ant lėkštutės.

– Motina pamatė tave pro langą.

Agata pritūpė šalia ir pastatė žvakę prie kauburėlių. Sofija ilgai tylėjo.

– Jis manė, kad ji kalta, – pagaliau prabilo, žiūrėdama į du kapus be užrašų. – Du berniukai, abu gimė negyvi. Kaip kitaip jis galėjo paaiškinti? – Ji žiūrėjo į mėlyną drugį, atplasnokusį iš tamsos ir įsitaisiusį yrančio motinos antkapio raižinyje. – Visi daktarai sakė, kad daugiau vaikų ji turėti negalės. Net tavo motina, – Sofija nutilo ir blankiai šyptelėjo mėlynajam drugeliui. – Ir vieną dieną tai atsitiko. Niekas nemanė, kad taip sirgdama ji išnešios vaikelį, bet jos pilvas augo. Stebuklo vaikas, pasakė seniūnai. Tėvas pareiškė pavadinęs jį Pilypu, – Sofija atsisuko į Agatą. – Bet Pilypas juk ne mergaitės vardas. – Ji patylėjo, skruostikauliai atsikišo. – Motina mane mylėjo, nors buvo labai nusilpusi po gimdymo. Nesvarbu, kad matydavo, kaip jis eina pas jos draugę, – Sofija iš paskutiniųjų tramdė ašaras. – Pas jos draugę, Agata. Jos geriausią draugę. Kaip jis galėjo? – ji gaudžiai pravirko, įsikniaubusi į purvinas pirštines.

Agata nudūrė akis į žemę ir neištarė nė žodžio.

– Aš mačiau, kaip ji merdi, Age. Palūžusi ir išduota, – Sofija atsisuko nuo kapo, jos veidas liepsnojo. – Dabar jis turės viską, ko nori.

– Tu negali jo sulaikyti, – Agata palietė draugę.

Sofija atšoko.

– Tegu išlipa iš balos sausas?

– O ką tu padarysi?

– Manai, tos vestuvės įvyks? – iškošė Sofija. – Dar pažiūrėsim.

– Sofija...

– Tai jis turėjo mirti! – Sofijos skruostai priplūdo kraujo. – Jis ir jo mažieji karalaičiai! Tada aš būčiau laiminga šitame kalėjime!

Jos veidas buvo toks baidus, kad Agata nustėro. Pirmą kartą grįžus vėl išvydo negailestingą raganą, trokštančią ištrūkti draugei iš krūtinės.

Sofija įžvelgė baimę Agatos akyse.

– A-a-atsiprašau, – išmiksėjo ji nususukdama. – Aš... aš nežinau, kas atsitiko... – Veide atsispindėjo gėda. Ragana dingo. – Aš jos pasiilgstu, Age, – drebdama sušnibždėjo Sofija. – Žinau, laiminga pabaiga, bet vis tiek ilgiuosi motinos.

Agata delėsė, galop palietė draugei petį. Sofija sugniužo, pravirko, ir Agata ją apkabino.

– Norėčiau ją vėl pamatyti, – kūkčiojo Sofija. – Bet ką dėl to padaryčiau. Bet ką.

Pakrypęs laikrodžio bokštas kalvos papėdėje išmušė dešimt kartų, sulig kiekvienu dūžiu graudus girgždesys vis garsėjo. Apsikabinusios mergaitės žiūrėjo į susikūpinusį poną Dovelį, karučiu pro laikrodį vežantį tai, kas liko uždarius knygyną. Kas keli žingsniai jis stabtelėdavo, nualsintas užmirštų pasakų tomų naštos, kol galop jo šešėlis dingo už posūkio ir girgždesys nutilo.

– Aš nenoriu baigti gyvenimo kaip ji, vieniša ir... užmiršta, – sušnibždėjo Sofija ir atsisuko į Agatą, mėgindama nusišypsoti. – Bet mano motina neturėjo tokios draugės kaip tu, tiesa? Tu atsižadėjai princo, kad mudvi būtume kartu. Kai pagalvoju, kad galėjau padaryti ką nors tokį laimingą... – jos akys sudrėko. – Aš tavęs neverta, Agata. Tikrai ne. Kai prisimenu, ką aš padariau.

Agata tebetylėjo.

– Geras žmogus leistų šioms vestuvėms įvykti, tiesa? – neatlyžo Sofija. – Toks geras kaip tu.

– Jau vėlu, – tarė Agata stodamasi ir ištiesė ranką.

Sofija glebiai įsikibo į ją.

– Ir dar turiu rasti suknelę vestuvėms.

Agata įstengė nusišypsoti.

– Matai? Ne taip jau ir blogai.

– Aš bent jau galiu atrodyti gražiau už nuotaką, – tarė Sofija, švytruodama priekyje.

Agata prunkštelėjo ir čiupo nuo vartų deglą.

– Luktelėk. Palydėsiu tave iki namų.

– Kaip žavu, – atkirto Sofija nesustodama. – Ilgiau mėgausiuosi svogūnų sriubos, kurią valgei vakarienei, aromatu.

– Tiesą sakant, driežų ir svogūnų.

– Nesuprantu, kodėl mes draugaujam.

Jos išsmuko pro girgždančius vartus, abiejų ilgus šešėlius ant peraugusios žolės apšvietė deglai. Nubrido smaragdine kalva žemyn ir dingo iš akių, o kapinėse staigus vėjo gūsis įpūtė žvakės, varvančios ant purvinos lėkštutės, liepsnelę. Ši apšvietė mėlyną drugelį, tupintį ant antkapio, paskui šoko aukštyn, trumpam nutvioksdama raižinius ant dviejų bevardžių kapelių. Po gulbę ant kiekvieno. Vieną baltą.

Kitą juodą.

Vėjas kriokdamas įsiveržė tarp jų ir užpūtė žvakę.